

## Műhely

**Átszervezés, gazdasági fejlesztés, innováció és technológia transzfer, valamint kooperáció kibővítése című REVITAE Hungary InterregIIIC Phare projekt ismertetése**

*Pál István*

Az INTERREG programot 1989-ben kezdeményezte az Európai Bizottság a régiók közötti együttműködés elősegítése érdekében.

Az INTERREGIIIC program a határon túli partner szervezetek közötti tapasztalatcserét segíti. A régiók közötti tapasztalatcseréjének biztosítása és az Európai Unió politikák irányítóinak a régiók által elért eredményekkel történő megismertetése a fő célkitűzés. Ebben a programban a REVITAE Hungary InterregIIIC Phare projekt (melyben vezető partner az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.) része a REVITAE InterregIIIC nemzetközi projektnek, amelyben partnerként részt vesz magyar részről Miskolc Megyei Jogú Város és az Észak-Magyarországi Régió képviselőjében az Ügynökség. Az ÉMRFÜ Kht. finanszírozását a Phare projekt biztosítja a Phare Projekt Alap által támogatottan. Tehát két egymással összefüggő, de jogilag különálló projekt fut.

A *REVITAE InterregIIIC nemzetközi projektben* a vezető partner: Saxony Economic Development Corporation (Szász Gazdaságfejlesztési Kft., Németország)

*Partner szervezetek:* The Provincial Government of Styria, Department for Economic Policy,

Small Business Development Center – Euro INFO Centre Ljubljana, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.

*Tevékenységek:*

A projekt megvalósítása során a regionális fejlesztési lehetőségek elméleti és operatív elemzése történik. Ennek a potenciálnak a elemzése, kiértékelése valamint összehasonlítása nemzetközi környezetben. Rendezvények, szakmai találkozók szervezése a tudás és know-how átadás megvalósítására, tapasztalatcserére.

*Várható eredmények:*

A projekt hatására az együttműködő projektpartnerek valamint az együttműködésbe bevont asszociált partnerek különböző szintjei; politikai döntéshozói, intézményei és cégei között elmélyül a regionális és az interregionális együttműködési tevékenység, új technológiai és tudástranszfer-központok alakulnak ki. Jelen projekt keretein túlmutató következő projektek alakulnak ki különösen fókuszálva a regionális fejlesztésre, valamint a kkv-k igényeinek figyelembevételére.

*Projekt megvalósításának időtartama:* 36 hónap, 2004. júniustól 2007 májusig

### **REVITAE Hungary InterregIIIC Phare projekt**

*Vezető partner:* Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.

*Partner szervezet:* Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata

*Finanszírozási feltételek:*

InterregIIIC REVITAE projekt teljes költségvetése: 1.440.000,- EUR

REVITAE Hungary Phare projekt teljes költségvetése: 211.000,- EUR

Támogatás: 189.000,- EUR (Phare és kormányzati forrásból igényelt összeg)

Önerő: 22.000,- EUR,

Melyből önerő:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata : 11.000,- EUR

*Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség: 11.000,- EUR*

*Támogatási Szerződés aláírásának időpontja: 2004. augusztus 31.*

*A projekt tartama: 22 hónap (Befejezés: 2006. június 31.) **id***

*Szerződő Hatóság: Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai (VÁTI) Kht.*

A projekt célja a REVITAE InterregIII C nemzetiközi projekthez kapcsolódóan, annak szervezeti részeként, ám önálló feladatokkal és célokkal: az Észak-Magyarországi Régió Európai Unióhoz való csatlakozásának és gazdasági, szociális felzárkóztatásának elősegítése. A projekt közvetlen célcsoportja a régió kis- és középvállalkozásai, valamint a K+F intézetek.

A PHARE projekt 3 szakmai célt tartalmaz, melynek megvalósítása 6 különböző típusú tevékenységen keresztül történik. Ezek mátrix rendszerben helyezkednek el.

A közösen egyeztetett 3 szakmai modul (főbb célok):

- a) Tudás alapú innovációs központ.
- b) Regionális Gazdaságfejlesztés.
- c) Barnamezős területek rehabilitációja és a felhagyott iparterületek revitalizálása.

*A tevékenységek:*

1. Projektmenedzsment és koordinálás.
2. Workshopok, konferenciák, szakmai utak szervezése.
3. Adatgyűjtés és kiértékelés (négy régiós kérdőíves felmérés és ennek összehasonlítása).
4. Tervtanulmányok elkészítése.
5. Információ és PR tevékenység.
6. Pilóta projektek.

A fő hangsúly a 3 – 4 témákon van, hiszen a szakmai célok megvalósításának ezek a fő pillérei. Alapvető feladat annak meghatározása, hogy a régió gazdaságát és a további fejlesztés irányát mely adatok határozhatják meg a legjobban, illetve mi támogathatja a fejlesztési célok minél pontosabb meghatározását. A projekt keretén belül készített tanulmány(ok) pontos feladat-meghatározása alapvető befolyással lesz a várható eredményekre, ezért erre különös hangsúlyt kell fektetni.

Nyilvánvaló cél, hogy az együttműködés során átvegyük a steierországi és a szász tapasztalatokat fenti célok megvalósítása érdekében.

*A projekt megvalósítása:*

A projekt megvalósítói adatokat gyűjtöttek a térség gazdasági potenciáljáról és iránymutatásokat dolgoztak ki a régióknak lehetséges fejlődés irányaira és módjaira. A konferenciák, üzletember-találkozók, workshop-ok lehetőséget teremtenek a térségi vállalkozások nemzetközi együttműködésének megalapozására. A projektben résztvevő régiók adatokat gyűjtöttek és továbbítottak, illetve kaptak egymástól azokon területeken, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek egymás példái alapján a számukra jeletőséggel bíró szempontrendszerrel kiemelve (iparterületek újrahasznosítása, befektetők megnyerése, vállalkozói infrastruktúra javítása, stb.). A kölcsönösen kigyűjtött, egymásnak eljuttatott és feldolgozott adatok kiértékelése, illetve összehasonlítása után az eredmények felhasználása előrelépés lehetőségét biztosítja a partner régiókban, párosulva a folyamatos tapasztalatcsere és konzultáció eszközével. A tevékenységekről és az eredmények összefoglalásáról kiadványokban számolunk be, valamint internet platformon folyamatos tájékoztatást adunk a projekt minden lépéséről.

*Három tanulmány* került kidolgozásra az alábbiak szerint, melyek témájukban a régió gazdaságfejlesztéséhez kapcsolódnak figyelembevéve a projekt kitűzött céljait, illetve az Ügynökség tervezési és területfejlesztési feladatait.

### **Gazdaságfejlesztés – kérdőíves felmérés a régióban**

Az INTERREG IIIC REVITAE és az azzal összefüggő REVITAE Hungary PHARE projekt keretében az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. egy felmérést készített az Észak-magyarországi régió (B.-A.-Z., Heves, Nógrád) kis- és középvállalkozásairól. A felmérést párhuzamosan, még három ország három régiójában: Ausztria Stájerország tartományában, a németországi Szászországban, valamint Szlovéniában végezzük el nemzetközi partnereink segítségével.

A felmérés során több mint 350 vállalkozást kérdeztünk meg, mely a projekt vonatkozásában reprezentatív mintának tekinthető. A felmérés kérdései két csoportba osztható:

1. A fenti programban résztvevő négy EU-régió mindegyikében (Észak-Magyarországon, Szlovéniában, az osztrák Stájerországban és a német Szászországban) feltett kérdések.
2. Az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség (ÉMRFÜ Kht.) által egy klaszter későbbi esetleges megalakítása érdekében feltett kérdések.

A kiértékelt eredményeket a négy megkérdezett régióban egymással összehasonlítva név és céges azonosító adatok nélkül statisztikailag hasonlítjuk össze és az interneten (<http://revitae.net> honlapon) közzétesszük. (Igény esetén kizárólag elektronikus formában Önnek is megküldjük.) Így Önnek is lehetősége lesz hasonló cégek helyzetének nemzetközi összehasonlítására, illetve az ehhez kapcsolódó projektgenerálási munkában résztvenni.

Cégével kapcsolatban olyan kérdéseket teszünk fel, amelyekre a megadott adatokat kizárólag csak a projekt keretében használjuk fel, harmadik félnek nem adjuk tovább, illetve – az Önök felmerülő igénye szerint – nemzetközi együttműködésre kapcsolatot felvenni szándékozó külföldi partner számára továbbítjuk.

A REVITAE-projekt az EU támogatásával a regionális együttműködés erősítését hivatott szolgálni. A megkérdezetteket – érdeklődés esetén – tájékoztatjuk a projekt további tevékenységeiről, illetve meghívjuk konferenciákra, nemzetközi kooperációs börzére, tanulmányutakra.

A többség nagy érdeklődéssel figyelte a kérdéseket, feltehetően azért, mert ezzel az EU is a közelükbe került, de talán azért is, mert a kérdezők a Régió képviselőjében léptek fel, és nem Budapestről kérdezték meg őket. A felmérés olyan kérdésekre terjedt ki, melyekre alapozva reprezentatív képet lehetett nyerni a térség vállalatairól, illetve a cégvezetők elképzeléseiről.

### **Barnamezős területek rehabilitációja Észak-Magyarország régióban – regiszter (térkép) tanulmány**

A regiszter létrehozásának célja:

- az Észak-magyarországi régióban fellelhető barnamezős területek felmérése annak érdekében, hogy lehetőség legyen megteremteni/beépíteni e területek rehabilitációja folytatása pénzügyi alapjainak megteremtését az Nemzeti Fejlesztési Terv 2-ben (továbbiakban NFT2) és a barnamezős rehabilitációra a megnyíló támogatási lehetőségek iránti igény legalább nagyságrendileg megbecsülhető legyen.
- a barnamezős területekre vonatkozó nagyság-adatokon mutasson, illetve megmutassa, milyen méretű barnamezősnek minősített területet kell/lehet figyelembe venni úgy a rehabilitációt, az újrahasznosítást, avagy a környezeti (környezetszennyezés, ökológiai tényező) problémát illetően. Nem volt cél olyan kiválasztási-értékelési szempontok kidolgozása, amelyek majd a kiírási kritériumokat is gazdagíthatják, de mindenesetre a pályázati elbírálásnál értékelési tényezők, a prioritásokat meghatározó tulajdonságok/adottságok lehetnek.

*A tanulmány elemei:*

A tanulmány elkészítésének célja, a módszertan, adatforrások és a célok elérésének rövid bemutatása

Legfontosabb barnamezős területek meghatározása (település, helyszín, méret):

területnagyság szerinti megoszlás,  
földrajzi hely (településnagyság, régiós elhelyezkedés, a térségek jellemzői (elmaradottság/fejlettség, helyzet) szerinti megoszlása,  
területi környezeti érzékenység és ökológiai helyzet szerinti elhelyezkedés.

Környezettel való funkcionális kapcsolatok:

funkció meghatározás,  
tulajdonviszonyok, tulajdonlási típus,  
szakhatósági, környezetvédelmi előírások adott területet illetően,  
építési korlátozások,  
vonatkozó hasznosítási tervek meghatározása,  
infrastrukturális ellátottság.

A beszerzett adatok részletes ismertetése

Régiós adatok:  
barnamezős területek szöveges bemutatása,  
szemléltetés térképes ábrákkal,  
egyéb releváns statisztikai adatok (demográfiai, gazdasági, munkaerőpiaci, stb.),  
ipari körzetek (elhelyezkedése, adatai, területnagyságok, jellemzők),  
kerületenkénti anyagok és az egyes területi jellemzők,  
megyei jogú városok (a településszerkezetben való elhelyezkedés értékelése, okozott városszerkezeti problémák - Miskolc, Eger, Salgótarján).

### **Innovációs centrumok helye és szerepe az Észak-Magyarországi Régió gazdasági fejlesztésében**

A tanulmány célja: kutatási jelentés készítése, mely a régió 2007-2013-as endogén gazdaságfejlesztésére vonatkozó tervek és programok szakmaiságát, módszertaniságát kívánja megalapozni.

A tanulmány (európai összehasonlításokra támaszkodva):

- a) kísérletet tesz egyrészt az Észak-magyarországi régió pozicionálására az európai K+F térben, másrészt
- b) vizsgálja az innovációs centrumok várható hatását a régió gazdaságfejlődésében.

A hálózatokban fontos szerepet töltenek be a regionális szereplők; a felsőoktatási intézetek, a kutatóintézetek, a kormányzati és önkormányzati szervezetek, a nagyvállalatok, a K+F jellegű kis- és középvállalatok, valamint a pénzintézetek.

A tanulmányok eredményeit a projekt keretében megrendezett két workshopon és a nemzetközi zárókonferencián hoztuk nyilvánosságra, illetve vitattuk meg régiós és külföldi szakemberek részvételével. A tanulmányok részletes elemzései és értékelései a Stratégiai Füzetek különszámaiban publikálva kerülnek bemutatásra.

### **ROP 2.2. Tájékoztató Nap Észak-Magyarországon**

*Pfliegler Péter*

Élénk érdeklődés mellett került megrendezésre 2006. január 23-án Miskolcon, az Észak-magyarországi régió központjában az a tájékoztató nap, amelyet a Regionális Fejlesztés Operatív Program Irányító Hatósága (ROP IH), az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség (ÉMRFÜ) Kht., valamint a VÁTI Kht szervezett a térség potenciális pályázói számára.

Általános érdek, hogy a ROP-ban rendelkezésre álló fejlesztési források mielőbb és hatékonyan kerüljenek felhasználásra, ezért a ROP Irányító Hatósága a 2.2. sz., A városi területek rehabilitációja című kiírás felfüggesztését 2005. december 16-ai hatállyal megszüntette.

Pályázatokat kizárólag az észak-magyarországi régióból fogad be a program Közreműködő Szervezete, az ÉMRFÜ, amely a beérkezett pályázatok értékelésével foglalkozik és a folyamat végeztével támogatási javaslatot fogalmaz meg a projektre vonatkozóan.

A rendezvényen Bene Dániel, a ROP IH vezetője köszöntötte a megjelenteket és adott rövid összefoglalót a korábbi kiírás felfüggesztésének okairól és az új kiírás nyújtotta lehetőségekről. Böhönyi Ágnes, a ROP IH főosztályvezetője mutatta be a tájékoztató nap előadóit és biztatta a résztvevőket az aktív részvételre.

A ROP és különösen A Városi területek rehabilitációja intézkedés keretében számos olyan pályázat érkezett be a hét régió fejlesztési ügynökségeihez, amelyek mind a kiírások célkitűzéseit tekintve, mind pedig az alakiságot és a Pályázati Formanyomtatvány, valamint ennek mellékletei pontos kitöltését alapul véve nem a kiíró által elvárt formában és tartalommal kerültek beadásra.

Éppen ezért bírtak kiemelt jelentőséggel a hallgatóság számára a következő három előadó által elmondottak. Szabó Gabriella, a ROP IH osztályvezetője – aki korábban éppen a ROP 2.2. intézkedés felelőse volt – értő szakmaisággal mutatta be a kiírást és ennek speciális követelményeit. Andrasek Rita, a VÁTI osztályvezetője a jogosultsági és a megvalósíthatósági kritériumokról beszélt, példákkal alátámasztva az elhangzottakat. Az utolsó előadást Pfliegler Péter, az ÉMRFÜ projektmenedzsere tartotta, amelyben a gyakorlati szakember szemszögéből tájékoztatta a jelenlévőket a pályáztatás során szerzett tapasztalatokról és a pályázók által leggyakrabban elkövetett hibákról, illetve ezek elkerülésének mikéntjéről.

A program - ahogyan az már az előadások alatt is gyakorlattá vált – a résztvevők kérdéseivel és az előadók ezekre adott válaszaival fejeződött be. Megállapítható volt, hogy az észak-magyarországi régióból sok város komolyan érdeklődik a ROP 2.2. nyújtotta új lehetőségek iránt és várható, hogy több pályázat fog beérkezni az ÉMRFÜ-höz. Hasonlóan az eddigi tapasztalatokhoz, hiszen a régió eddig is erőteljesen vette ki részét a Magyar Kormány és az Európai Unió társfinanszírozásában megvalósuló Regionális Fejlesztés Operatív Program nyújtotta fejlesztési lehetőségekből.